یادداشت

مصطفی پوردهقان
عضو فراکسیون ورزش مجلس

معادله بودجه و افتخارآفرینی

فراکسیون ورزش مجلس شورای اسلامی، بودجه مستقلی در اختیار ندارد که بخواهد آن را به فدراسیون‌های ورزشی اختصاص دهد یا به حساب آنها واریز کند. نقش مجلس در این حوزه، قانونگذاری، تعیین ردیف‌های اعتباری و تصویب منابع مالی ورزش در قالب بودجه‌های سنواتی است. منابعی مانند یک درصد مالیات بر ارزش افزوده، درآمدهای نفتی و مالیات‌های عمومی، از جمله محل‌هایی هستند که در فرآیند بودجه‌ریزی برای حمایت از ورزش در نظر گرفته می‌شوند و اعتبارات مربوط به آنها در اختیار وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک قرار می‌گیرد. البته تخصیص بخشی از اعتبارات حاصل از درآمدهای نفتی و مالیاتی، تابع برنامه‌های پیشنهادی وزارت ورزش است. این وزارتخانه هر سال برنامه‌های خود را برای احداث زیرساخت‌ها، تکمیل پروژه‌های عمرانی و توسعه امکانات ورزشی ارائه می‌کند و بر اساس همین برنامه‌ها، میزان اعتبارات مورد نیاز تعیین و در فرآیند بودجه‌ریزی لحاظ می‌شود. بنابراین، آنچه از سوی مجلس در این زمینه دنبال می‌شود، حمایت مالی و ایجاد بستر مناسب برای توسعه ورزش کشور است، نه پرداخت مستقیم بودجه به فدراسیون‌ها.

یکی از اولویت‌های مهم در سیاست‌گذاری ورزشی، تقویت رشته‌هایی است که ظرفیت مدال‌آوری و اهتزاز پرچم ایران در رقابت‌های بین‌المللی و رویدادهای جهانی را دارند. اختصاص یک درصد مالیات بر ارزش افزوده به ورزش قهرمانی نیز با همین هدف صورت می‌گیرد تا وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک بتوانند منابع لازم را برای شناسایی استعدادها، آماده‌سازی ورزشکاران و ارتقای جایگاه ایران در میادین بین‌المللی هزینه کنند. سرمایه‌گذاری هدفمند در رشته‌های مدال‌آور و افتخارآفرین، به‌ویژه در مسیر کسب مدال‌های المپیکی، از اهمیت بالایی برخوردار است.

البته عملکرد وزارت ورزش در این زمینه، با وجود اقدامات انجام‌شده، هنوز نتوانسته انتظارات را به طور کامل برآورده کند و همچنان چالش‌هایی در مسیر تخصیص بهینه اعتبارات و توسعه زیرساخت‌ها وجود دارد. اما اولویت دادن به ورزش قهرمانی نباید به معنای نادیده گرفتن رشته‌های غیرالمپیکی یا ورزش همگانی باشد.

بسیاری از رشته‌های غیرالمپیکی در محرومیت‌زدایی، توسعه زیرساخت‌های مناطق کمتر برخوردار و ارتقای سلامت عمومی نقش مؤثری دارند. به همین دلیل، بخشی از اعتبارات وزارت ورزش باید به توسعه ورزش همگانی، گسترش امکانات در استان‌ها و فراهم کردن فرصت مشارکت ورزشی برای اقشار مختلف جامعه اختصاص یابد. سیاست درست در حوزه ورزش، ایجاد تعادل میان افتخارآفرینی در عرصه بین‌المللی و ارتقای سلامت و نشاط اجتماعی است؛ چراکه ورزش تنها میدان رقابت و مدال‌آوری نیست، بلکه سرمایه‌ای برای سلامت و توسعه جامعه نیز به شمار می‌رود.

یادداشت

علی رغبتی
کارشناس مدیریت ورزش

ضرورت عبور از هزینه‌کرد سنتی

وزارت ورزش براساس وظایف محول‌شده از سوی هیأت دولت، اهداف خود را در قالب برنامه پنج‌ساله تدوین کرده است. بر همین اساس، بازنگری در توزیع اعتبارات باید با تکیه بر اولویت‌ها و منطق هزینه - فایده انجام شود تا منابع محدود در مسیر تحقق اهداف توسعه ورزش قرار بگیرند.

در حوزه ورزش قهرمانی، المپیک، پارالمپیک، بازی‌های آسیایی و رقابت‌های جهانی هرکدام جایگاه ویژه‌ای دارند؛ اما حمایت مالی نباید تنها به رشته‌های مدال‌آور محدود شود. برخی رشته‌ها برای ادامه حیات به حمایت نیاز دارند و حذف آنها از چرخه اعتبارات می‌تواند به تضعیف ساختار ورزش کشور منجر شود.

در این تقسیم‌بندی می‌توان سه گروه را در نظر گرفت؛ نخست، رشته‌های پرافتخاری مانند کشتی که حفظ جایگاه آنها ضروری است؛ دوم، رشته‌های دارای ظرفیت رشد و مدال‌آوری مانند تیراندازی، شنا و روئینگ و سوم، رشته‌های جدیدی که به برنامه بازی‌های بین‌المللی اضافه می‌شوند و باید برای حضور مؤثر در آنها برنامه‌ریزی کرد.

افزایش سهم بودجه ورزش زنان نیز ضرورت دارد؛ چراکه در شرایط محدودیت مدال‌آوری مردان در برخی رشته‌ها، ورزشکاران زن هر روز افتخارات تازه‌ای کسب می‌کنند. در مقابل رشته‌هایی مانند فوتبال، والیبال و بسکتبال را نیز نمی‌توان صرفاً به دلیل نداشتن مدال، از حمایت محروم کرد. این رشته‌ها علاوه بر جذب جوانان، نقش مهمی در نشاط اجتماعی و سلامت روان جامعه دارند.

هفت رشته فوتبال، والیبال، بسکتبال، سوارکاری، موتورسواری، گلف و تنیس به شکل حرفه‌ای اداره می‌شوند و ظرفیت خودکفایی مالی دارند. ایجاد بستر حقوقی مناسب، اختصاص یک درصد منابع مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها به ورزش و تعیین تکلیف حق پخش تلویزیونی می‌تواند وابستگی این رشته‌ها به بودجه دولتی را کاهش دهد. همچنین ظرفیت‌های ماده ۷۷ برنامه هفتم توسعه باید برای تأمین منابع مالی مورد استفاده قرار گیرد.

دولت و وزارت ورزش نباید تمام هزینه‌های ورزش را برعهده بگیرند. تجربه کشورهای شمال اروپا نیز نشان می‌دهد که می‌توان با اولویت دادن به سلامت عمومی و مشارکت ورزشی، بدون اتکا به لیگ‌های حرفه‌ای پرهزینه، به نتایج مطلوب در ورزش قهرمانی رسید.

از سوی دیگر، بخشی از اعتبارات مجلس مستقیماً به فدراسیون‌ها اختصاص می‌یابد و در اختیار وزارت ورزش نیست. بهتر است در تخصیص این منابع نیز از نظر کارشناسان و اهل فن استفاده شود. مسأله اصلی ورزش ایران تنها کمبود اعتبار نیست؛ بلکه نحوه توزیع و بهره‌برداری از منابع موجود است. توسعه ورزش زمانی محقق می‌شود که هر هزینه متناسب با ظرفیت، اولویت و دستاورد مورد انتظار آن باشد.

«ایران» ضرورت بازنگری در شیوه تخصیص بودجه فدراسیون‌های ورزشی را بررسی می‌کند

توزیع اعتبار در مسیر عدالت

سینا حسینی/ توزیع اعتبارات میان فدراسیون‌های ورزشی یکی از موضوعات مهم و اثرگذار در مدیریت ورزش کشور است؛ موضوعی که ارتباط مستقیمی با کیفیت برنامه‌های آماده‌سازی، شرایط فعالیت تیم‌های ملی و میزان موفقیت ورزشکاران در میادین بین‌المللی دارد. در شرایطی که منابع مالی ورزش محدود است و هر فدراسیون برای تحقق اهداف خود با هزینه‌های متفاوتی روبه‌روست، نحوه تخصیص بودجه اهمیت دوچندانی پیدا می‌کند. پرسش اساسی اینجاست که آیا سهم فدراسیون‌ها از اعتبارات ورزشی با عملکرد، افتخارآفرینی و ظرفیت مدال‌آوری آنها تناسب دارد؟ نگاهی به نتایج رقابت‌های رسمی بین‌المللی، بازی‌های آسیایی و المپیک نشان می‌دهد برخی رشته‌ها با وجود برخورداری از منابع مالی محدود، سهم قابل‌توجهی در افتخارات ورزش ایران دارند. مدال‌آوری این رشته‌ها حاصل سال‌ها تلاش ورزشکاران، مربیان و مجموعه‌های فنی است؛ اما پشت این موفقیت‌ها، هزینه‌های سنگین اردوهای آماده‌سازی، تجهیزات تخصصی، اعزام‌های بین‌المللی و برنامه‌های پشتیبانی قرار دارد. طبیعی است فدراسیونی که با وجود محدودیت امکانات افتخارآفرینی می‌کند، انتظار داشته باشد دستاوردهای آن در نظام تخصیص اعتبارات بازتاب پیدا کند. عدالت در بودجه‌بندی به معنای تقسیم مساوی منابع میان همه فدراسیون‌ها نیست، بلکه برقراری تناسب میان عملکرد، میزان مدال‌آوری، ظرفیت حضور در رقابت‌های مهم، تعداد ملی‌پوشان، هزینه‌های تخصصی و برنامه‌های توسعه‌ای هر رشته را دنبال می‌کند. عملکرد در بازی‌های المپیک، بازی‌های آسیایی و مسابقات جهانی و قهرمانی آسیا، در کنار ظرفیت تیم‌های ملی، برنامه‌های استعدادیابی و پشتوانه‌سازی، میزان نیاز مالی رشته‌ها، بهره‌وری مدیریتی و توسعه ورزش پایه، از جمله شاخص‌هایی هستند که می‌توانند مبنای ارزیابی و تعیین سهم اعتبارات فدراسیون‌ها قرار گیرند.

واقعیت این است که برخی فدراسیون‌ها با وجود کارنامه قابل دفاع در عرصه بین‌المللی، همچنان با چالش‌های مالی جدی مواجه هستند. این شرایط می‌تواند کیفیت آماده‌سازی ورزشکاران و آینده مدال‌آوری رشته‌های موفق را تحت‌تأثیر قرار دهد. ارتباط منطقی میان عملکرد و حمایت مالی، انگیزه‌ای جدی برای ورزشکاران، مربیان و مدیران ایجاد می‌کند و رقابتی سازنده میان فدراسیون‌ها به وجود می‌آورد.

توزیع بودجه بر پایه عملکرد و ظرفیت توسعه رشته‌ها، باید به رویکردی پایدار در مدیریت ورزش کشور تبدیل شود. بودجه ورزش تنها مجموعه‌ای از ارقام و اعتبارات نیست، بلکه بازتابی از نگاه مدیریتی به شایستگی، تلاش و موفقیت است. فدراسیونی که با وجود امکانات محدود، پرچم ایران را در بازی‌های آسیایی و المپیک به اهتزاز درمی‌آورد، شایسته حمایت متناسب با عملکرد خود است.

نادیده گرفتن این واقعیت، انگیزه قهرمانان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد و مسیر تکرار افتخارات را دشوار می‌کند.

محمدرضا داورزنی، مشاور وزیر ورزش در گفت‌وگو با «ایران»:

تقسیم مساوی بودجه فدراسیون‌ها عین بی‌عدالتی است

مهری رنجبر/ با نزدیک شدن به المپیک ۲۰۲۸ لس‌آنجلس، بازنگری در شیوه تخصیص اعتبارات فدراسیون‌های ورزشی به یکی از اولویت‌های وزارت ورزش و جوانان تبدیل شده است. تأکید احمد دنیامالی، بر ضرورت اصلاح اصولی نحوه توزیع بودجه میان فدراسیون‌های المپیکی و غیرالمپیکی نشان می‌دهد که سیاست حمایت مالی از رشته‌های ورزشی قرار است با معیارهای تازه‌ای دنبال شود؛ معیارهایی که ظرفیت مدال‌آوری، عملکرد، برنامه‌های راهبردی و شانس موفقیت در رویدادهای بزرگ بین‌المللی را در نظر می‌گیرند.

در این رویکرد، رشته‌های المپیکی و به‌ویژه فدراسیون‌های مدال‌آور باید سهم بیشتری از منابع محدود ورزش داشته باشند. موضوعی که به اعتقاد محمدرضا داورزنی، مشاور وزیر ورزش، نه‌تنها یک ضرورت مدیریتی، بلکه شرط تحقق عدالت در ورزش قهرمانی است. او در گفت‌وگو با «ایران» تقسیم مساوی بودجه میان ۵۴ فدراسیون را مصداق بی‌عدالتی و فقدان برنامه‌ریزی می‌داند و معتقد است، منابع مالی باید متناسب با اهداف و انتظارات از هر رشته تخصیص پیدا کند.

داورزنی در این باره می‌گوید: «نه‌تنها تقسیم مساوی بودجه بین هر ۵۴ فدراسیون عدالت نیست، بلکه ناعدالتی کامل و بی‌برنامگی محض محسوب می‌شود. بودجه باید با توجه به اولویت‌ها و توقعی که از فدراسیون‌ها وجود دارد، تقسیم شود. پول باید هدفمند هزینه شود. درست است که بازی‌های آسیایی و مسابقات قهرمانی آسیا هم مهم هستند، اما فاصله بازی‌های آسیایی با المپیک، فاصله میان ماه من تا ماه گردون است؛ چراکه در المپیک همه کشورهای صاحب‌سبک، مدعی و دارای رنکینگ حضور دارند.» او مدیریت صحیح منابع را لازمه پیشرفت ورزش قهرمانی می‌داند و تأکید می‌کند: «حمایت مالی بدون برنامه مشخص نمی‌تواند به ارتقای جایگاه رشته‌ها منجر شود. اگر بودجه در رشته‌های غیرالمپیکی و فدراسیون‌های فاقد برنامه‌های راهبردی هزینه شود، چطور باید انتظار داشت که از نقطه B به A برسند؟ حتی فدراسیون‌ها برای حضور در مسابقات قهرمانی آسیا هم باید برنامه هدفمند داشته باشند. وقتی فدراسیونی بعد از سال‌ها فعالیت درجا می‌زند، آیا باید به اندازه فدراسیون کشتی از آن حمایت مالی کرد؟ طبیعتاً چنین انتظاری منطقی نیست.»

ظرفیت مدال‌آوری معیار اصلی حمایت

از نگاه مشاور وزیر ورزش، موفقیت در المپیک بدون اولویت‌بندی رشته‌ها امکان‌پذیر نیست. او معتقد است، نتایج بازی‌های آسیایی هانگژو و ناگویا ۲۰۲۶ نیز ضرورت تغییر نگاه به ظرفیت رشته‌های ورزشی را نشان داده است. به گفته داورزنی، ژیمناستیک و تنیس روی میز از جمله رشته‌هایی هستند که با توجه به عملکرد و پیشرفت ورزشکاران، اکنون می‌توان انتظار بیشتری از آنها داشت. او توضیح می‌دهد: «تا چند سال پیش کسی از ژیمناستیک انتظار مدال و درخشش نداشت، اما بعد از هانگژو و ناگویا به این نتیجه رسیدیم که با توجه به ظرفیت این رشته می‌توان از آن انتظار مدال داشت. در تنیس روی میز هم قبلاً به دلیل جایگاه کشورهای شرق آسیا انتظار مدال نداشتیم، اما حالا شرایط فرق کرده است.» داورزنی با تأکید بر ضرورت تناسب حمایت مالی با عملکرد فدراسیون‌ها می‌افزاید: «آیا به صلاح است پول را صرف رشته‌ای کنیم که بعد از ۴۰ سال فعالیت، نه‌تنها درجا زده، بلکه حتی یک تک‌ستاره هم در آسیا و جهان ندارد و دو هزار ورزشکار هم ندارد؟ البته حرف این نیست که به آن توجه نشود، اما نباید در ردیف کشتی، والیبال، فوتبال، تکواندو و وزنه‌برداری قرار بگیرد. ما می‌توانیم با هزینه درست در رشته‌های پرمدال مانند تیراندازی، شنا و دوومیدانی که تنوع مواد بیشتری دارند، نتیجه بگیریم.»

در یک رشته غیرالمپیکی ممکن است ۱۰ نفر شرکت کنند، اما در رشته المپیکی ۹۰ ورزشکار از مدعیان جهان و المپیک در بالاترین سطح رقابت می‌کنند. مشخص است که این دو مسابقه شرایط یکسانی ندارند

پایان توزیع اعتبارات بر مبنای رابطه

مشاور وزیر ورزش همچنین خواستار اصلاح سازوکار تخصیص بودجه و تدوین شاخص‌های مشخص برای حمایت از فدراسیون‌هاست. به اعتقاد او، بودجه علاوه بر نقش حمایتی، ابزاری برای کنترل عملکرد و هدایت ورزش قهرمانی است و نباید تحت تأثیر روابط و ملاحظات غیرتخصصی توزیع شود.

او در این خصوص می‌گوید: «با وجود محدودیت منابع، نحوه توزیع ردیف‌های بودجه‌ای توسط وزارت ورزش و حتی مجلس باید اصلاح شود و نباید اعتبارات بر مبنای رابطه توزیع شوند. برای مثال، روئینگ رشته‌ای است که حتی می‌تواند در المپیک مدال‌آور باشد، اما آن‌طور که باید مورد توجه قرار نگرفته است. انتظار داریم با همکاری مجلس، وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک، اعتبارات هدفمندتر و با برنامه‌ریزی دقیق‌تری توزیع شوند.»

استفاده از ظرفیت‌های مغفول استان‌ها

داورزنی در بخش دیگری از صحبت‌هایش به تمرکزگرایی برخی فدراسیون‌ها و استفاده ناکافی از امکانات ورزشی استان‌ها انتقاد می‌کند. او معتقد است بخش مهمی از مسئولیت استعدادیابی بر عهده هیأت‌های استانی است، اما زیرساخت‌های موجود در بسیاری از مناطق کشور همچنان بلااستفاده مانده‌اند.

او می‌گوید: «با وجود سرمایه‌گذاری در استان‌ها، به اندازه ظرفیت موجود از امکانات استفاده نمی‌شود. مجموعه ثامن‌الحجج مشهد، دهکده المپیک سیستان و بلوچستان و امکانات شهرکرد از جمله ظرفیت‌هایی هستند که ساخته شده‌اند، اما بهره‌برداری مناسبی از آنها صورت نمی‌گیرد. فدراسیون‌ها می‌توانند از سالن رضازاده اردبیل، سالن غدیر ارومیه و امکانات تبریز، مشهد، شیراز و اصفهان برای استعدادیابی، تقویت تیم‌های ملی و برگزاری اردوها استفاده کنند.» او با اشاره به تجربه موفق روئینگ در تمرین پشت سد، تأکید می‌کند: «استفاده از محیط‌های استاندارد اهمیت زیادی در پیشرفت رشته‌ها دارد.» داورزنی همچنین یادآور می‌شود، ایران حدود شش هزار استخر دارد که دست‌کم ۵۰۰ مورد از آنها می‌توانند در خدمت ورزش قهرمانی قرار بگیرند.

مدال المپیک؛ پاداشی متناسب با دشواری رقابت

او معتقد است: «ارزش مدال‌ها باید علاوه بر رنگ، بر اساس سطح رقابت، تعداد شرکت‌کنندگان و جایگاه حریفان تعیین شود. به همین دلیل مدال طلای المپیک، به دلیل حضور برترین ورزشکاران جهان و دشواری بالای رقابت، باید ارزش متفاوتی داشته باشد.»

محمدرضا داورزنی در این باره می‌گوید: «در ناگویا تعدادی از رشته‌های غیرالمپیکی هم حضور داشتند، اما رقابت رشته‌های المپیکی در المپیک قصه متفاوتی دارد. در یک رشته غیرالمپیکی ممکن است ۱۰ نفر شرکت کنند، اما در رشته المپیکی ۹۰ ورزشکار از مدعیان جهان و المپیک در بالاترین سطح رقابت می‌کنند. مشخص است که این دو مسابقه شرایط یکسانی ندارند.»

منبع: کمیته ملی المپیک

مصطفی هاشمی طبا، رئیس پیشین کمیته ملی المپیک در گفت‌وگو با «ایران»:

بودجه ورزش را با خط‌کش المپیک تقسیم نکنید

پریسا غفاری/ اظهارات اخیر احمد دنیامالی، درباره بازنگری در نحوه توزیع اعتبارات و تفکیک فدراسیون‌های المپیکی و غیرالمپیکی، بار دیگر موضوع عدالت در تخصیص منابع مالی ورزش را به بحث گذاشته است. تصمیمی که از یک سو با هدف حمایت بیشتر از رشته‌های مدال‌آور مطرح می‌شود و از سوی دیگر نگرانی‌هایی درباره وضعیت مالی فدراسیون‌های غیرالمپیکی ایجاد کرده است. مصطفی هاشمی‌طبا، رئیس پیشین سازمان تربیت بدنی و کمیته ملی المپیک، در گفت‌وگو با «ایران» معتقد است المپیکی بودن به‌تنهایی نمی‌تواند معیار مناسبی برای تعیین سهم فدراسیون‌ها از بودجه باشد.

سید مصطفی هاشمی‌طبا درباره این موضوع می‌گوید: «اصلاً تقسیم‌بندی فدراسیون‌ها به المپیکی و غیرالمپیکی را قبول ندارم. بهتر بود براساس تفاوت نیازها، ظرفیت‌ها، هزینه‌های آماده‌سازی، امکان درآمدزایی رشته‌های مختلف و برنامه‌ای که هر فدراسیون دارد، برای آنها اعتبار مشخص شود.» او با اشاره به ضرورت حمایت از رشته‌های مدال‌آور ادامه می‌دهد: «این نوع تقسیم‌بندی نباید اعمال شود، بلکه کمیته ملی المپیک باید درباره میزان اختصاص بودجه به هر فدراسیون المپیکی تصمیم بگیرد. ورزشکاران ایران در سه رشته کشتی، وزنه‌برداری و تکواندو، بویژه در دو رشته از المپیک ۱۹۴۸، همواره مدال‌آور بوده‌اند.

بنابراین با تقویت این رشته‌ها، باید برای مدال‌آوری در رشته‌های دیگر هم برنامه‌ریزی کنیم.» رئیس پیشین کمیته ملی المپیک تأکید می‌کند که برنامه‌ریزی نباید تنها به نوشتن اهداف روی کاغذ خلاصه شود. به گفته او، هزینه آماده‌سازی، تعداد ورزشکاران، شرایط رقابت با کشورهای صاحبنام، شانس کسب سهمیه و احتمال دستیابی به مدال در هر رشته متفاوت است و صرف المپیکی بودن نمی‌تواند مبنای تعیین اعتبارات باشد. هاشمی‌طبا درباره نگرانی فدراسیون‌های غیرالمپیکی از کاهش حمایت‌های مالی نیز می‌گوید: «این فدراسیون‌ها علاوه بر فعالیت قهرمانی، مسئولیت توسعه رشته خود، برگزاری مسابقات داخلی، استعدادیابی و حضور در رقابت‌های جهانی و آسیایی را برعهده دارند و برای انجام این مأموریت‌ها به منابع مالی نیازمندند. بنابراین استفاده از عنوان المپیکی و غیرالمپیکی می‌تواند اشتباهاتی در نظام تخصیص اعتبارات ایجاد کند.» او هشدار می‌دهد که اولویت دادن صرف به مدال‌آوری المپیک ممکن است فاصله مالی فدراسیون‌ها را افزایش دهد؛ چراکه برخی رشته‌ها در بازی‌های آسیایی شانس بیشتری برای کسب مدال دارند و نباید موفقیت آنها در ارزیابی عملکرد نادیده گرفته شود.

رئیس پیشین سازمان تربیت بدنی همچنین درباره ردیف‌های بودجه‌ای اعلام‌شده از سوی مجلس معتقد است: «مجلس باید تصمیم‌گیری در این حیطه را به متخصصان وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک بسپارد. نمایندگان برای حفظ سلامتی و گسترش شادابی جامعه باید به افزایش بودجه ورزش رأی بدهند و تقسیم اعتبارات را به وزیر بسپارند.» او با اشاره به مشکلات مالی فدراسیون‌ها تأکید می‌کند: «انتظار من این است که برای المپیک لس‌آنجلس از فدراسیون‌ها برنامه مشخصی بخواهند و اعتبار لازم را برای اجرای آن تأمین کنند.» هاشمی‌طبا درباره نظام پاداش‌دهی نیز می‌گوید: «المپیکی بودن یک رشته به‌تنهایی دشواری کسب مدال را مشخص نمی‌کند. حتی در رشته‌های المپیکی سطح رقابت و تعداد مدعیان متفاوت است. بنابراین باید شاخص‌های دقیق، شفاف و قابل دفاعی برای ارزیابی ارزش مدال‌ها تعریف شود؛ معیارهایی که هم جایگاه رقابت‌ها را در نظر بگیرند و هم ارزش تلاش ورزشکاران را نادیده نگیرند.»

مریم کاظمی پور، معاونت پیشین توسعه ورزش زنان در گفت‌وگو با «ایران»:

ورزش زنان شایستگی اش را برای حمایت بیشتر نشان داده است

گروه ورزشی/ بازنگری در نحوه توزیع اعتبارات ورزشی و تفکیک فدراسیون‌های المپیکی و غیرالمپیکی، بار دیگر به یکی از موضوعات مهم ورزش کشور تبدیل شده است. در این میان، نبود ردیف بودجه مستقل برای ورزش زنان همچنان به‌عنوان یکی از دغدغه‌های جدی مطرح است. در شرایطی که ورزشکاران زن ایران در سال‌های اخیر در رقابت‌های بین‌المللی خوش درخشیده‌اند و سهم قابل توجهی در افتخارآفرینی‌های ورزشی داشته‌اند، به نظر می‌رسد بازنگری در سیاست‌های مالی و تخصیص هدفمند اعتبارات می‌تواند مسیر توسعه این بخش را هموارتر کند.

مریم کاظمی‌پور، معاون اسبق توسعه ورزش زنان در گفت‌وگو با «ایران» با اشاره به دستاوردهای ورزشکاران زن، بر ضرورت توجه بیشتر به ظرفیت‌های این حوزه تأکید می‌کند و می‌گوید: «افزایش ۲۸ درصدی کسب سهمیه المپیک برای زنان ورزشکار و افتخارآفرینی آنها در رویدادهای جهانی و تورنمنت‌های معتبر، واقعیتی بزرگ را آشکار ساخته است. این موفقیت‌ها نشان می‌دهد در صورت توجه جدی به ظرفیت‌های ورزش زنان، ایران می‌تواند به یکی از مدعیان اصلی میادین بین‌المللی تبدیل شود. عملکرد زنان در بازی‌های آسیایی ناگویا، المپیک ۲۰۲۴ و بازی‌های کشورهای اسلامی، نمونه بارز توجه دولت چهاردهم به ورزش قهرمانی زنان است. این نتایج نشان می‌دهد که در این حوزه به کیفی‌گرایی رسیده‌ایم.»

کاظمی‌پور معتقد است در بازنگری اعتبارات باید شاخص جنسیت نیز مورد توجه قرار بگیرد؛ موضوعی که می‌تواند به افزایش فرصت‌های رقابتی و طولانی‌تر شدن عمر ورزش قهرمانی زنان کمک کند. او می‌گوید: «در فدراسیون‌هایی که بیش از ۱۰ درصد بودجه به ورزش زنان اختصاص یافته، نتایج این سرمایه‌گذاری در رقابت‌های بین‌المللی کاملاً مشهود است و حتی در برخی رویدادها سهم مدال‌آوری زنان افزایش یافته است. ورزش زنان با وجود برخی مشکلات توانسته در میادین مختلف خوش بدرخشد و شایستگی‌اش را برای دریافت حمایت و سرمایه‌گذاری بیشتر نشان دهد.» او کمبود منابع مالی را یکی از موانع دیرینه توسعه ورزش زنان می‌داند و درباره تخصیص اعتبارات می‌گوید: «بارها شاهد بوده‌ایم که با وجود دستورالعمل‌های وزارت ورزش برای اختصاص بخشی از بودجه فدراسیون‌ها به ورزش بانوان، برخی رؤسا حاضر نشده‌اند حق دختران را پرداخت کنند. شاید بهتر باشد به جای تعیین سهم ۱۰ یا ۳۰ درصدی از بودجه فدراسیون‌ها، اعتبار مستقلی برای ورزش زنان در نظر گرفته شود و مستقیماً در اختیار مسئولان این بخش قرار بگیرد تا برگزاری اردوها و حضور در مسابقات بدون وابستگی به تصمیم رؤسای فدراسیون‌ها امکان‌پذیر باشد.»

رئیس آکادمی ملی پارالمپیک نیز بر ضرورت کارشناسی دقیق در بازنگری اعتبارات تأکید دارد. به اعتقاد او، منابع باید متناسب با ماهیت رشته‌ها و نیازهای زیرساختی آنها توزیع شود. وی می‌گوید: «رشته‌هایی مانند شنا، دوومیدانی و ژیمناستیک به‌عنوان رشته‌های مادر، نیازمند امکانات تخصصی و سرمایه‌گذاری بیشتری هستند. افزایش اعتبارات این رشته‌ها می‌تواند مدال‌آوری زنان و جایگاه کاروان ایران را ارتقا دهد. ژاپن و ازبکستان نیز در ناگویا با تمرکز بر توسعه ورزش زنان در همین رشته‌ها از ایران پیشی گرفتند. بر این اساس وزارت ورزش و کمیته ملی المپیک باید بازنگری جامعی در شیوه تخصیص اعتبارات داشته باشند.»

حمایت مجلس از عدالت محوری در ورزش

یادداشت

حسنعلی اخلاقی امیری
عضو کمیسیون فرهنگی مجلس

کمیسیون فرهنگی مجلس از برنامه عدالت‌محور وزارت ورزش و جوانان حمایت می‌کند. عدالت‌محوری می‌تواند در حوزه توزیع بودجه فدراسیون‌ها بر اساس عملکرد و نتایج آنها و همچنین تعیین میزان پاداش مدال‌آوران المپیک نمود پیدا کند. وزارت ورزش و جوانان، بودجه سال آینده را بر اساس ضوابط و قواعد موجود در لایحه بودجه تنظیم و به مجلس ارائه می‌کند. در جداول ۷ و ۹ نیز وزارت ورزش، مطابق همین ضوابط، فدراسیون‌ها را برای دریافت کمک‌های مالی اولویت‌بندی می‌کند و مجلس در همین چارچوب به بررسی بودجه می‌پردازد. در مقابل، کمک‌های مالی کمیسیون فرهنگی در جدول ۱۲، عمدتاً به فدراسیون‌هایی اختصاص می‌یابد که فعالیت آنها تأثیر مستقیمی بر محتوای فرهنگی جامعه دارد. توجه ویژه کمیسیون فرهنگی به برخی فدراسیون‌ها، برآمده از ارزیابی عملکرد آنها و سیاست‌گذاری برای سال آینده است و تخصیص اعتبار نیز متناسب با همین رویکرد صورت می‌گیرد. طبیعتاً با توجه به اتفاقات و عملکردهای سال جاری، کمیسیون فرهنگی نیز باید در حمایت مالی از فدراسیون‌ها نگاهی آینده‌نگر داشته باشد. بر این اساس، اختصاص کمک‌های ویژه باید بر دو معیار استوار باشد: اول، عملکرد فدراسیون‌ها در سال جاری، در چارچوب وظایف و مأموریت‌های محوله و با تأکید بر مدال‌آوری؛ دوم، برنامه‌ها و اهدافی که برای سال آینده تدوین و ارائه می‌کنند. بی‌تردید کمیسیون پیش از تصویب بودجه، برنامه سال آینده وزارت ورزش را بررسی و بر مبنای آن درباره تخصیص اعتبارات حمایتی تصمیم‌گیری خواهد کرد.

در کنار این موضوع، پرداخت پاداش به قهرمانان و مدال‌آوران نیز باید متناسب با میزان تلاش، زحمت و ارزش مدال کسب‌شده باشد؛ چراکه عدالت چنین اقتضا می‌کند. ورزشکاری که مدال طلای المپیک را به دست آورده، باید پاداشی متناسب با ارزش این مدال دریافت کند و ورزشکارانی که مدال‌های نقره و برنز کسب کرده‌اند نیز باید به تناسب جایگاه و ارزش مدال خود مورد تقدیر و حمایت قرار گیرند.